

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: I KŽ-Us 104/2020.-13

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A
I
R J E Š E N J E

Vrhovni sud Republike Hrvatske, u Vijeću sastavljenom od sudaca Damira Kosa kao predsjednika vijeća te dr. sc. Marina Mrčele, izv. prof. i Perice Rosandića kao članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice - specijalistice Martine Setnik kao zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv optuženog B. K. i drugih, zbog kaznenih djela iz članka 347. stavka 1. Kaznenog zakona ("Narodne novine" broj 110/97., 27/98. - ispravak, 50/00. - odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 129/00., 51/01., 111/03., 190/03. - odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 105/04., 84/05. - ispravak, 71/06., 110/07. i 152/08.; dalje: KZ/97.) i drugih, odlučujući o žalbama Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (dalje: USKOK), optuženog M. M., optuženog S. B. i optuženog D. K. podnesenima protiv presude Županijskog suda u Zagrebu od 19. rujna 2019., broj K-Us-45/2016., u prisutnosti u javnom dijelu sjednice zamjenice glavne državne odvjetnice Republike Hrvatske Z. F., branitelja optuženog B. K. odvjetnika K. V. branitelja optuženog Z. L. odvjetnika N. I. i odvjetnika N. S., branitelja optuženog M. M. odvjetnika Ž. B., branitelja optuženog S. B. odvjetnika D. K., branitelja optuženog D. K. odvjetnika M. K., branitelja optuženog S. V. odvjetnika I. M., zamjenika braniteljice optuženog J. P. odvjetnika I. K. i braniteljice optuženog M. L. odvjetnice J. S. u sjednici 5. srpnja 2022.

presudio je i riješio je:

I. Prihvaćaju se u cijelosti žalbe optuženog M. M., optuženog S. B. i optuženog D. K. te djelomično žalba USKOK-a, ukida se pobijana presuda i to:

- u osuđujućem dijelu:

- u odnosu na točku 1) izreke pobijane presuda za optuženog M. M. i kazneno djelo iz članka 337. stavaka 1. i 4. KZ/97. te za optuženog D. K. i kazneno djelo iz članka 337. stavaka 1. i 4. KZ/97.,

- u odnosu na točku 2) izreke pobijane presude za optuženog S. B. i kazneno djelo iz članka 347. stavka 1. KZ/97. te za optuženog D. K. i kazneno djelo iz članka 348. stavka 1. KZ/97.,

- u oslobađajućem dijelu

- u odnosu na točku 2) izreke pobijane presude za optuženog B. K. i kazneno djelo iz članka 337. stavaka 1. i 4. u svezi s člankom 61. KZ/97., opisano u podtočkama 2b), 2c) i 2d), za optuženog Z. L. i kazneno djelo iz članka 337. stavaka 1. i 4. u svezi s člankom 61. KZ/97. opisano u podtočkama 2 b), 2c) i 2d), za optuženog S. B. i kazneno djelo iz članka 337. stavaka 1. i 4. KZ/97. opisano pod točkom 2 b) te za optuženog S. V. i kazneno djelo iz članka 347. stavka 1. KZ/97. opisano pod točkom 2 d)

- u odnosu na točku 3) izreke pobijane za optuženog M. M. i kazneno djelo iz članka 347. stavka 1. u svezi članka 61. KZ/97., opisano pod točkom 3a), 3b) i 3c) te

- u odnosu na točku 5) izreke pobijane presude za optuženog B. K. i kazneno djelo iz članka 337. stavaka 1. i 4. KZ/97.

te se u tim dijelovima predmet upućuje prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku.

II. Žalba USKOK-a u ostalom dijelu odbija se kao neosnovana te se u ostalom pobijanom, a neukinutom dijelu potvrđuje prvostupanjska presuda.

Obrazloženje

1. Pobijanom presudom optuženi M. M. proglašen je krivim pod točkom 1) izreke osuđujućeg dijela izreke pobijane presude za kazneno djelo protiv službene dužnosti – zlouporabom položaja i ovlasti - opisano u članku 337. stavak 1. i 4., a kažnjivo po članku 337. stavak 4. KZ/97. Optuženi S. B. proglašen je krivim pod točkom 2) osuđujućeg dijela izreke pobijane presude za kazneno djelo protiv službene dužnosti - primanje mita opisano i kažnjivo po članku 347. stavak 1. KZ/97. Optuženi D. K. proglašen je krivim za kazneno djelo pod točkom 1) osuđujućeg dijela izreke pobijane presude za kazneno djelo protiv službene dužnosti - zlouporabom položaja i ovlasti – opisano u članku 337. stavak 1. i 4., a kažnjivo po članku 337. stavak 4. KZ/97. te za kazneno pod točkom 2) osuđujućeg dijela izreke pobijane presude - kazneno djelo protiv službene dužnosti - davanje mita, opisano i kažnjivo po članku 348. stavak 1. KZ/97., sve uz primjenu članka 60. KZ/97.

1.1. Na temelju članka 337. stavak 4. KZ/97. za kazneno djelo iz točke 1) izreke optuženi M. M. osuđen je za kaznu zatvora tri godine. Na temelju članka 63. KZ/97. u izrečenu kaznu zatvora uračunato mu je vrijeme koje je proveo u istražnom zatvoru od 23. listopada 2013. do 6. ožujka 2014.

1.2. Na temelju članka 347. stavak 1. KZ/97. za kazneno djelo iz točke 2) izreke optuženi S. B. osuđen je kaznu zatvora tri godine. Na temelju članka 63. KZ/97. u izrečenu kaznu zatvora uračunato mu je vrijeme koje je proveo u istražnom zatvoru od 23. listopada 2013. do 6. ožujka 2014.

1.3. Na temelju članka 337. stavak 4. KZ/97. optuženom D. K. je za kazneno djelo zlorabe položaja i ovlasti iz točke 1. izreke utvrđena kazna zatvora tri godine. Na temelju članka 348. stavak 1. KZ/97. za kazneno djelo davanja mita iz točke 2) izreke utvrđena mu je kazna zatvora jedna godina. Na temelju članka 60. stavak 1. i 2. alineja c KZ/97. optuženi D. K. osuđen je na jedinstvenu kaznu zatvora 3 godine. Na temelju članka 63. KZ/97. u izrečenu kaznu zatvora uračunato mu je vrijeme provedeno u istražnom zatvoru od 23. listopada 2013. do 6. ožujka 2014.

1.4. Na temelju članka 560. stavka 1. i 2. Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine" broj 152/08., 76/09., 80/11., 121/11., 91/12., 143/12., 56/13. i 145/13., 152/14. i 70/17.; dalje: ZKP/08.) u vezi sa člankom 82. KZ/97. utvrđeno je da 2.631.339,54 kuna predstavlja imovinsku korist koju je kaznenim djelom opisanim pod točkom 1) izreke ostvario optuženi M. M.; da 730.927,65 kuna predstavlja imovinsku korist koju je kaznenim djelom opisanim pod točkom 1) izreke ostvario optuženi D. K., a da je dio te imovinske koristi 95.509,72 eura koji se nalaze na računu broj: ... otvorenom kod E.&S. bank d.d., R. na ime optuženog D. K. Na temelju istog članka utvrđeno je da nekretnina označena kao zkč. br. 11199/1, kuća i dvorište površine 1429 m.2, upisanu u zk. ul.broj 2837, k.o. V., kod Općinskog suda u Poreču — Parenzo, vlasništvo trgovačkog društva I. d.o.o., S. N., OIB ..., vrijednosti 465.000,00 eura, predstavlja sredstvo počinjenja kaznenog djela iz članka 347. stavak 1. KZ/97., koje je optuženi S. B. počinio, a opisano je u točki 2. izreke pobijane presude. Utvrđeno je da su 2.631.339,54 kuna te 730.927,65 kuna kao i opisana nekretnina imovina Republike Hrvatske. Naloženo je optuženom M. M. da Republici Hrvatskoj isplati 2.631.339,54 kuna u roku 15 dana od dana pravomoćnosti presude, pod prijetnjom ovrhe. E. & S. bank d.d. R. naloženo je da s navedenoga računa optuženog D. K. izvrši prijenos 95.509,72 eura u kunskoj protuvrijednosti po srednjem tečaju HNB-a (1€ = 7,39 kuna) na dan donošenja presude u korist Državnog proračuna Republike Hrvatske u roku 15 dana od dana pravomoćnosti presude, pod prijetnjom ovrhe. Optuženom D. K., naloženo je da Republici Hrvatskoj razliku do ukupnog iznosa imovinske koristi od 22.245,53 kuna uplati u korist Državnog proračuna Republike Hrvatske u roku 15 dana od dana pravomoćnosti presude, pod prijetnjom ovrhe. Općinskom sudu u Poreču - Parenzo naloženo je da izvrši upis prava vlasništva Republike Hrvatske na opisanoj nekretnini i brisanje prava vlasništva trgovačkog društva I. d.o.o., dok je trgovačkom društvu I. d.o.o. naloženo da predmetnu nekretninu slobodnu od stvari i osoba putem ovlaštenog predstavnika Republike Hrvatske preda u isključivi posjed Republici Hrvatskoj u roku od 15 dana od dana pravomoćnosti presude pod prijetnjom ovrhe.

1.5. Na temelju članka 148. stavak 1. ZKP/08. optuženom M. M., optuženom S. B. i optuženom D. K. naloženo je podmiriti troškove kaznenog postupka iz članka 145. stavak 1. i 2. točka 1. i 6. ZKP/08. Na temelju članka 148. stavka 4. ZKP/08. određeno je da će se o visini troška odlučiti posebnim rješenjem.

1.6. Istom su presudom oslobođeni optužbe da bi počinili:

- optuženi B. K. pod točkom 1) oslobađajućeg dijela izreke kazneno djelo protiv javnog reda – udruživanje za počinjenje kaznenih djela opisano i kažnjivo po članku 333. stavak 1. KZ/97., pod točkom 2 a) oslobađajućeg dijela izreke kazneno djelo protiv službene dužnosti – poticanje na primanje mita opisano po članku 347. stavak 1 u vezi članka 37. KZ/97., a kažnjivo po članku 347. stavak 1. KZ/97. uz primjenu članka 61. KZ/97., djelima po točkom 2 b), 2c), 2d) oslobađajućeg dijela izreke kazneno djelo – zlouporaba položaja i ovlasti opisano po članku 337. stavak 1. i 4., a kažnjivo po članku 337. stavak 4. KZ/97. uz primjenu članka 61. KZ/97., a djelom pod točkom 5) oslobađajućeg dijela izreke kazneno djelo protiv službene dužnosti – zlouporabom položaja i ovlasti opisano po članku 337. stavak 1. i 4., a kažnjivo po članku 337. stavak 4. KZ/97., sve uz primjenu članka 60. KZ/97.

- optuženi Z. L. djelom pod točkom 1) oslobađajućeg dijela izreke kazneno djelo protiv javnog reda – udruživanjem za počinjenje kaznenih djela opisano i kažnjivo po članku 333. stavak 3. KZ/97., djelom pod točkom 2 a) oslobađajućeg dijela izreke – primanjem mita opisano i kažnjivo po članku 347. stavak 1. KZ/97. uz primjenu članka 61. KZ/97., djelima pod točkom 2 b) 2 c) i 2 d) oslobađajućeg dijela izreke - zlouporabom položaja i ovlasti- opisano po članku 337. stavak 1. i 4., a kažnjivo po članku 337. stavak 4. KZ/97., uz primjenu članka 61. KZ/97., sve uz primjenu članka 60. KZ/97.

- optuženi M. M. djelom pod točkom 1) oslobađajućeg dijela izreke kazneno djelo protiv javnog reda – udruživanjem za počinjenje kaznenih djela opisano i kažnjivo po članku 333. stavak 3. KZ/97., djelima pod točkom 2 a), 3 a), 3 b) i 3 c) oslobađajućeg dijela izreke – primanjem mita opisano i kažnjivo po članku 347. stavak 1. KZ/97. uz primjenu članka 61. KZ/97., sve uz primjenu članka 60. KZ/97..

- optuženi S. B. djelom pod točkom 1) oslobađajućeg dijela izreke kazneno djelo protiv javnog reda – udruživanjem za počinjenje kaznenih djela opisano i kažnjivo po članku 333. stavak 3. KZ/97., djelom pod točkom 2 b) oslobađajućeg dijela izreke kazneno djelo protiv službene dužnosti - zlouporabom položaja i ovlasti- opisano po članku 337. stavak 1. i 4., a kažnjivo po članku 337. stavak 4. KZ/97., sve uz primjenu članka 60. KZ/97.

- optuženi D. K. djelom pod 4 a) oslobađajućeg dijela izreke kazneno djelo protiv službene dužnosti – zlouporabom položaja i ovlasti – opisano po članku 337. stavak 1. i 4., a kažnjivo po članku 337. stavak 4. KZ/97., sve uz primjenu članka 60. KZ/97.

- optuženi M. B. djelom pod točkom 3 b) oslobađajućeg dijela izreke kazneno djelo protiv službene dužnosti, i to - zlouporabom položaja i ovlasti opisano po članku 337. stavak 1. i 4., a kažnjivo po članku 337. stavak 4. KZ/97.

- optuženi S. V. djelom pod točkom 2 d) oslobađajućeg dijela izreke kazneno djelo protiv službene dužnosti – primanjem mita opisano i kažnjivo po članku 347. stavak 1. KZ/97.

- optuženi J. P. djelima pod točkom 4 a) i b) oslobađajućeg dijela izreke kaznena djela protiv službene dužnosti – primanjem mita opisano i kažnjivo po članku 347. stavak 1. KZ/97. uz primjenu članka 61. Kaznenog zakona i djelom pod točkom 4 b) oslobađajućeg dijela izreke kazneno djelo protiv službene dužnosti – zlouporabom položaja i ovlasti opisano po članku 337. stavak 1. i 4., a kažnjivo po članku 337. stavak 4. KZ/97., sve uz primjenu članka 60. KZ/97.

- optuženi M. L. djelima 4 a) i b) oslobađajućeg dijela izreke kaznena djela protiv službene dužnosti – primanjem mita opisano i kažnjivo po članku 347. stavak 1. KZ/97. uz primjenu članka 61. Kaznenog zakona, djelom pod točkom 4 b) oslobađajućeg dijela izreke kazneno djelo protiv službene dužnosti – zlouporabom položaja i ovlasti opisano po članku 337. stavak 1. i 4., a kažnjivo po članku 337. stavak 4. KZ/97., sve uz primjenu članka 60. KZ/97.

1.7. Na temelju članka 560. stavak 3. ZKP/08. odbijen je prijedlog za oduzimanje imovinske koristi u odnosu na optuženog B. K., optuženog Z. L. i V. L., optuženog M. M., optuženog S. B. i D. P., optuženog S. V., optuženog J. P. i optuženog M. L.

1.8. Na temelju članka 158. stavak 3. ZKP/08. oštećenici Republika Hrvatska, H. d.o.o., O. K. d.d., S. A. A., S. H. d.o.o. upućeni su da imovinskopravne zahtjeve mogu ostvarivati u posebnoj parnici.

1.9. Na temelju članka 149. stavak 1. ZKP/08. određeno je da troškovi kaznenog postupka iz članka 145. stavak 1. do 5. ZKP/08. te nužni izdaci okrivljenika i nužni izdaci i nagrada branitelja padaju na teret proračunskih sredstava.

2. Protiv navedene presude žalbe su podnijeli državni odvjetnik, optuženi M. M., optuženi S. B. i optuženi D. K.

2.1. Državni se odvjetnik žali zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, povrede kaznenog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o kazni. Predlaže da se pobijana presuda preinači u osuđujućem dijelu i optuženicima izreknu kazne zatvora u duljem trajanju. Također predlaže ukinuti pobijanu presudu u oslobađajućem dijelu i predmet vratiti na ponovno odlučivanje pred izmijenjenim vijećem.

2.2. Optuženi M. M. podnio je žalbu protiv osuđujućeg dijela presude osobno i po branitelju odvjetniku Ž. B. i to zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, povrede kaznenog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o kazni. Predlaže da se pobijana presuda preinači na način da Vrhovni sud donese oslobađajuću presudu. U žalbi je zatražena obavijest o sjednici vijeća drugostupanjskog suda.

2.3. Optuženi S. B. podnio je žalbu po branitelju odvjetniku D. K., zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, povrede kaznenog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o oduzimanju imovinske koristi. Predlaže da se pobijana presuda preinači i optuženog S. B. oslobodi optužbe ili da se pobijana presuda ukine i predmet uputi prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje. U žalbi je zatražena obavijest o sjednici vijeća drugostupanjskog suda.

2.4. Optuženi D. K. podnio je žalbu osobno i po branitelju odvjetniku M. K., zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, "pogrešne primjene materijalnog prava" i odluke o kazni. Predlaže da se pobijana presuda preinači u osuđujućem dijelu na način da se za djelo pod točkom 1) pobijane presude oslobodi optuženika, odnosno da se predmet vrati na ponovni postupak. U odnosu na točku 2) izreke osuđujućeg dijela pobijane presude, predlaže da se presuda preinači tako da Vrhovni sud odbije optužbu, odnosno da ukine pobijanu presudu i predmet vrati na ponovno suđenje. U žalbi je zatražena obavijest o sjednici vijeća drugostupanjskog suda.

3. Državni odvjetnik podnio je odgovore na žalbe optuženih M. M., S. B. i D. K. u kojima je predložio da se žalbe ovih optuženika odbiju kao neosnovane.

3.1. Optuženi B. K., Z. L., M. M., S. B., D. K., M. B., S. V., J. P. i M. L. podnijeli su odgovore na žalbu državnog odvjetnika. Predložili su da se žalba državnog odvjetnika odbije kao neosnovana. Svi optuženici, osim optuženog M. B., zatražili su obavijest o sjednici vijeća drugostupanjskog suda.

4. Spis je bio dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske (članak 474. stavak 1. ZKP/08.).

5. Sjednica vijeća održana je u prisutnosti zamjenice glavne državne odvjetnice Republike Hrvatske Z. F., branitelja optuženog B. K. odvjetnika K. V., branitelja optuženog Z. L. odvjetnika N. I. i odvjetnika N. S., branitelja optuženog M. M. odvjetnika Ž. B., branitelja optuženog S. B. odvjetnika D. K., branitelja optuženog D. K. odvjetnika M. K., branitelja optuženog S. V., odvjetnika I. M., zamjenika braniteljice optuženog J. P. odvjetnika I. K. i braniteljice optuženog M. L. odvjetnice J. S. Na sjednicu nisu postupili uredno pozvani optuženici B. K., Z. L., M. M., S. B., D. K., S. V., J. P. i M. L. pa je sjednica održana u njihovoj odsutnosti (članak 475. stavka 4. ZKP/08.).

6. Žalbe optuženih M. M., S. B. i D. K. su osnovane, a žalba državnog odvjetnika je djelomično osnovana.

U odnosu na točku I. izreke ove odluke

Točka 1) izreke osuđujućeg dijela pobijane presude

7. Žaleći se zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke 11. ZKP/08. u odnosu na točku 1) izreke osuđujućeg dijela pobijane presude optuženi M. M. i optuženi D. K. ističu da je prvostupanjski sud zbog istih radnji ove optuženika i osudio (pod točkom 1) izreke osuđujućeg dijela presude) i oslobodio (pod točkom 2b) izreke oslobađajućeg dijela presude). Ovaj žalbeni navod nije točan. Prvostupanjski je sud u osuđujućem dijelu presude optuženike M. i K. osudio za kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 337. stavak 1. i 4. KZ/97. za radnje koje su sadržane u dijelu činjeničnog opisa iz točke 2b) izmijenjene optužnice. Pritom je izmijenio činjenični opis u skladu s utvrđenjima suda o pojedinim

radnjama optuženika. U odnosu na ostale osuđenike, za točku 2b) optužnice donesena je oslobađajuća presuda.

7.1. Točno je da se u činjeničnom opisu pod točkom 2b) oslobađajućeg dijela presude navode i radnje M. M. i D. K. No, s obzirom na to da su njihove radnje i radnje ostalih optuženika usko činjenično povezane, njihove se radnje nisu mogle ispustiti iz činjeničnog opisa djela za koje su ostali optuženici oslobođeni. Uostalom, na isti se način navode i imena i radnje I. P., J. S. i I. B. koji su za ta kaznena djela prije osuđeni u drugom postupku. Također treba istaknuti da se u činjeničnom opisu djela opisanog pod točkom 2b) izreke oslobađajućeg dijela M. M. i D. K. ne navode u svojstvu okrivljenika. Nadalje, niti u zakonskom opisu kaznenih djela za koje se oslobađaju optuženi M. M. i D. K. nije navedeno da se oni oslobađaju za kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti u gospodarskom poslovanja iz članka 337. stavak 1. i 4. KZ/97. iz točke 2b) izreke oslobađajućeg dijela izreke pobijane presude, s obzirom na to da su za to djelo osuđeni pod točkom 1) osuđujućeg dijela izreke pobijane presude. Dakle, sasvim je jasno da su M. M. i D. K. osuđeni za kaznena djela koja su im stavljena na teret, dok u oslobađajućem dijelu presude za ista djela nisu oslobođeni, jer to ne proizlazi iz činjeničnog opisa u kojem nisu označeni kao okrivljenici, niti iz zakonskog opisa kaznenog djela pod točkom 2b) oslobađajućeg dijela izreke pobijane presude.

7.2. Neosnovani su i žalbeni navodi optuženih M. M. i D. K. da je prvostupanjski sud izmjenom činjeničnog opisa prekoračio optužbu. Ovi optuženici ističu da im je optužnicom bilo stavljeno na teret da su izvlačili novčana sredstva iz društava H. d.o.o. i H. d.o.o., a da su osuđeni za izvlačenje novčanih sredstva iz trgovačkog društva V. d.d.. No, iz teksta optužnice pod točkom 2. proizlazi da su bili optuženi za poduzimanje radnji za izvlačenje novčanih sredstava iz društava H. d.o.o. i H. d.o.o., kao i za stjecanje novčanih sredstava od izvođača radova čiji investitori su institucije iz resora ministarstva. Stoga optužba nije prekoračena kada je prvostupanjski sud osudio ove optuženike za izvlačenje novca iz trgovačkog društva V. d.d. koji je bio izvođač radova kojih su investitor bila društva H. d.o.o. i H. d.o.o.

7.3. Neosnovani su i navodi da se prekoračenje optužbe sastoji u tome da je prvostupanjski sud izmjenom činjeničnog opisa optuženima M. M. i D. K. stavio na teret veću količinu kriminalne volje i dodijelio im veću vlast nad djelom. Preciziranjem činjeničnog opisa, na način da isti obuhvaća one radnje optuženika koje je utvrdio kao dokazane, prvostupanjski sud nije prekoračio optužbu jer nije dodavao radnje koje nisu bile optužene. Stoga nije počinjena navedena bitna povreda odredaba kaznenog postupka.

7.4. Međutim, prvostupanjski je sud počinio bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavak 1. točka 11. ZKP/08. na koju upućuje optuženi M. M. u svojoj žalbi. Naime, prvostupanjski je utvrdio da iz iskaza svjedoka J. S. proizlazi da je najmanje 2.631.339,54 kune predao optuženom M. M. Međutim, iz zapisnika o ispitivanju J. S. proizlazi da je isti više puta naveo da je u vezi kaznenog djela pod točkom 2b) optužnice novac dijelio na način da je 30 % novca koji je preuzeo od I. P. "nosio u V. B. i K. dok je 70 % primljenog novca "predavao Z. L." te da ne zna na koji je način optuženi Z. L. postupao s novcem. U zapisniku od 2. studenog 2017. J. S.

izričito navodi da je novac od K. predavao L., a da je M. predavao novac od drugih ugovora na koje se odnose inkriminacije iz drugih točaka optužnice (pri čemu se u zapisniku navodi da L. za te druge ugovore nije znao). S obzirom na to da se sadržaj iskaz svjedoka J. S. očigledno razlikuje od onoga što se o tom iskazu navodi u obrazloženju pobijane presude, jasno je da postoji proturječje zbog kojega se presuda ne može pravilno ispitati. Dakle, postoji znatno proturječje između onoga što se navodi u razlozima presude o sadržaju zapisnika o ispitivanju svjedoka i samog tog zapisnika. Proturječje je znatno jer se odnosi na bitnu činjenicu tijekom novca i iznosa imovinske koristi koji je pribavio optuženi M. M.

7.5. Osim toga, u pogledu načina na koji je prvostupanjski sud odredio visinu imovinske koristi kojom se okoristio optuženi M. M. postoji proturječje s obrazloženjem pod točkama 1. i 2 b) oslobađajućeg dijela izreke pobijane presude. Na to također upućuje optuženi M. M. u svojoj žalbi. Naime, u odnosu na kazneno djelo pod točkom 1) oslobađajućeg dijela izreke pobijane presude prvostupanjski je sud utvrdio da optuženi B. K. nije povezo optužene Z. L., M. M., S. B. i svjedoka J. S. u grupu koja je imala za cilj počinjenje kaznenih djela. U odnosu na kazneno djelo pod točkom 2b), koja je činjenično povezana s kaznenim djelom pod točkom 1. osuđujućeg dijela izreke pobijane presude, prvostupanjski sud ne prihvaća kao vjerodostojan iskaz J. S. da je novac u vezi K. predavao optuženom Z. L. Pri tome je, kako je već navedeno, S. izričito i više puta iskazao da je novac predavao samo njemu te D. K. i I. B. Drugim riječima, prvostupanjski sud u oslobađajućem dijelu presude utvrđuje da nije bilo zajedničkog djelovanja ovih optuženika te da optuženi Z. L. nije od svjedoka J. S. primio nikakav novac u vezi inkriminacije pod točkom 2b) oslobađajućeg dijela izreke pobijane presude. Međutim, kada u obrazloženju točke 1) osuđujućeg dijela izreke pobijane presude obrazlaže visinu iznosa kojim se okoristio optuženi M. M., navodi da je riječ o razmjernom iznosu za koji je terećen zajedno s ostalim optuženicima koji su optuženi da su zajednički djelovali. To je proturječje koje je znatno i zbog kojega se presuda ne može ispitati jer nije jasno što je točno sud utvrdio.

7.6. U ponovljenom će postupku prvostupanjski sud otkloniti proturječnosti na koje je ovdje upozoren. Posebno je potrebno utvrditi tijek novca koji je nakon uplate na račune obrta B. agencija i trgovačkog društva P. k. d.o.o. bio prebačen na račun društva R. I. R. Č. i koji je podigao I. P. koji je zadržavao proviziju od 20 %, a ostatak predavao J. S. Ako se utvrdi da je s tim u vezi novac predan optuženom M. M., onda je potrebno utvrditi iznos imovinske koristi kojim se isti okoristio, imajući na umu utvrđenja suda vezana za točku 1. oslobađajućeg dijela izreke pobijane presude i vodeći računa o točki II. izreke ove drugostupanjske presude.

8. Slijedom navedenog, trebalo je prihvatiti žalbu optuženog M. M. i ukinuti pobijanu presudu pod točkom 1) osuđujućeg dijela izreke i u tom dijelu predmet uputiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku.

Točka 2) izreke pobijane presude

9. Optuženi S. B. navodi da je presuda u izreci nejasna i nerazumljiva jer se iz iste ne može razabrati je li i kada optuženi S. B. kao odgovorna osoba obavio radnju koju ne bi smio obaviti, a iz izreke presude nije vidljivo na koji način je trgovačko društvo V. d.d. platilo spornu nekretninu. Također ističe da se presuda temelji na nekonfrontiranom iskazu P. P.

9.1. Optuženi D. K. ističe povredu prava na pošteno suđenje jer se presuda temelji na nekonfrontiranom iskazu P. P. Smatra da "podupirući dokazi" potvrđuju samo to da je optuženi D. K. bio na razgledavanju kuće i nemaju dovoljnu jačinu da bi potvrdili nekonfrontirani iskaz u odlučnom dijelu koji se tiče sastavnica kaznenog djela. Pritom u činjeničnom opisu uopće nije opisana ni jedna radnja iz koje bi bilo razvidno da je društvo V. doista platilo spornu nekretninu. Optuženi D. K. ističe i povredu kaznenog zakona jer da je za kazneno djelo davanja mita nastupila zastara kaznenog progona.

10. U pravu su optuženi S. B. i D. K. kada ističu da se presuda za inkriminaciju pod točkom 2) osuđujućeg dijela izreke pobijane presude temelji u odlučujućem dijelu (u odnosu na optuženog B.), odnosno isključivo (u odnosu na optuženog K.) na nekonfrontiranom iskazu P. P. Međutim, nije riječ o bitnoj povredi odredba kaznenog postupka iz članka 468. stavak 1. točka 11. ZKP/08. kako to ističu žalitelji, nego o povredi odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavak 3. ZKP/08. u vezi s člankom 411. stavak 4. ZKP/08.

10.1. Naime, člankom 411. stavak 4. ZKP/08. propisano je da se na nekonfrontiranom iskazu svjedoka ne može isključivo ili u odlučujućoj mjeri temeljiti osuđujuća presuda. Time se ostvaruju načelo kontradiktornosti i konfrontacijsko pravo optuženika, koja načela su sastavni su dijelovi prava na pravični postupak koje je zajamčeno Ustavom Republike Hrvatske i Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda. Načelo jednakosti oružja, u odnosu na ispitivanje svjedoka, sadržano je u članku 6. stavku 3. točki d) Konvencije. Mogućnost okrivljenika da ispituje i osporava dokaze optužbe neizostavni je dio načela kontradiktornosti i načela jednakosti oružja, a upravo su to sastavnice konvencijskog prava na pravični postupak.

10.2. Iako prvostupanjski sud u obrazloženju pobijane presude ističe da se nekonfrontirani iskaz P. P. mora promatrati u smislu članka 431. stavak 2. ZKP/08., ovaj sud ocjenjuje da drugi dokazi u odnosu na kazneno djelo primanja mita za koje je optužen S. B. dostatno ne potkrjepljuju nekonfrontirani iskaz P. P., dok u odnosu na kazneno djelo davanja mita za koje je optužen D. K. drugi dokazi uopće ne potkrjepljuju nekonfrontirani iskaz P. P.

10.3. Prvostupanjski je sud pravilno utvrdio "kronologiju" koja se odnosi na kupnju sporne nekretnine u V. i prijenos udjela u društvu I. d.o.o. na optuženog S. B. Ta je "kronologija" u skladu s materijalnom dokumentacijom i iskazu P. P. Međutim, niti iz iskaza P. P., niti iz ijednog drugog dokaza ne proizlazi da je kuća kupljena, a potom ustupljena S. B. na ime primanja mita radi pogodovanja trgovačkom društvu V. d.d. u budućoj suradnji. Okolnost da su zaposlenici V. tijekom boravka na terenu obilazili kuće za koje je bio zainteresiran optuženi S. B. nije sporna. Ovo potvrđuje u svojoj

obrani i optuženi D. K., obrazlažući takve obilaske zamolbom optuženog S. B. koji je znao da su zaposlenici V. često "na terenu".

10.4. Međutim, nitko od ispitanih svjedoka nema saznanja da bi sporna nekretnina bila plaćena sredstvima V. odnosno da je P. P. dio kupoprodajne cijene "vratio" kroz uvećanje konzultantskih usluga.

10.5. Osim iskaza P. P., ne postoji niti jedan drugi dokaz, bilo iskaz svjedoka, bilo materijalna dokumentacija, da je trgovačko društvo V. d.d. isplatio P. P. bilo koji iznos za kupovinu sporne nekretnine na način kako to opisuje P. P. u svom iskazu. Štoviše, dug društva I. d.o.o. prema društvu S. d.o.o. nije umanjen, iz čega bi proizlazilo da iznos koji je P. P. platio za nekretninu nije vraćen čak ni djelomično, to jest onako kako to tvrdi P. P. u svom nekonfrontiranom iskazu.

10.6. Žalitelji također opravdano ističu da je sud propustio cijeniti iskaz svjedoka J. M. koji je iskazao da je nakon što je postao predsjednik Uprave V. dao nalog financijskoj službi da provjeri navode o kupnji kuće vezano za iskaz P. P. te da o tome nije pronađen nikakav trag.

10.7. Osim što nema podupirućih dokaza da bi V. d.d. izvršio plaćanje u bilo kojem obliku za kupovinu sporne nekretnine, osim nekonfrontiranog iskaza P. P. nema niti drugih dokaza da bi D. K. pristao na davanje mita, da bi dogovorio s P. P. na koji način će V. d.d. platiti spornu kuću, niti da bi dogovarao da P. P. 9. travnja 2013. prenese udjele u trgovačkom društvu I. d.o.o. na optuženog S. B.

11. Slijedom navedenog, žalbe optuženih S. B. i D. K. je trebalo prihvatiti i ukinuti pobijanu presudu u odnosu na kaznena djela iz članka 347. stavak 1. i članka 348. stavak 1. KZ/97. opisana točkom 2. osuđujućeg dijela izreke pobijane presude i u tom dijelu predmet uputiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku. U ponovljenom će postupku prvostupanjski sud voditi računa o ovdje navedenom te će donijeti novu na zakonu zasnovanu odluku koju će pravilno obrazložiti.

Točke 2b, 2c) i 2d) oslobađajućeg dijela pobijane presude

12. Već je navedeno da su točka 1. osuđujućeg dijela pobijane presude i točka 2b) oslobađajućeg dijela pobijane presude u bitnome činjenično povezane. Radnje optuženih M. M. i D. K. zbog kojih su osuđeni u činjeničnom opisu točke 1. osuđujućeg dijela izreke pobijane presude sadržane su i u činjeničnom opisu oslobađajućeg dijela u točki 2 b) izreke pobijane presude. S obzirom na to da je presuda ukinuta u tom osuđujućem dijelu zbog razloga navedenih u obrazloženju vezanom za ukidanje točke 1) izreke osuđujućeg dijela pobijane presude, a zbog nerazdvojive činjenične povezanosti trebalo je ukinuti i točku 2b) oslobađajućeg dijela pobijane presude te radi potpunog i pravilno utvrđenja činjeničnog stanja i u tom dijelu predmet uputiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku.

12.1. S obzirom na utvrđene proturječnosti, treba također istaknuti sljedeću okolnost, koju u svojoj žalbi ističe državni odvjetnik, ali i optuženi M. M. i optuženi D.

K. u svojim žalbama. Nesporno je da se optužba za sva kaznena djela koja su predmet ovog postupka (osim za kazneno djelo pod točkom 2. osuđujućeg dijela izreke pobijane presude) u najvećem dijelu temelji na iskazu svjedoka J. S. Prvostupanjski je sud na više mjesta obrazložio zbog čega iskaz tog svjedoka smatra nevjerodostojnim, ističući ponajprije da je riječ o svjedoku koji je pravomoćno presuđen za kaznena djela koja uključuju izvlačenje novaca iz tvrtki vezanih za poslovanje trgovačkih društava H. d.o.o. i H. d.o.o., a koji je svojim iskazom teret inkriminacije raspodijelio na više počinitelja. Prvostupanjski je sud uzeo u obzir i njegovu poziciju u društvu H. d.o.o i autonomiju u donošenju financijskih odluka. Uzeo je u obzir da iskaz ovog svjedoka nije uvijek bio uvjerljiv i dosljedan, a niti potkrijepljen drugim dokazima. Prema prvostupanjskom sudu, to su sve okolnosti u svjetlu kojih treba promatrati njegov iskaz. Iz obrazloženja pobijane presude također proizlazi da je iskaz J. S. prihvaćen samo u pogledu onih točaka optužnice u kojima je potkrijepljen drugim dokazima. Međutim, kod točke 1. osuđujućeg dijela izreke pobijane presude i kod točke 2b) oslobađajućeg dijela izreke pobijane presude riječ je o istom kaznenom djelu za koje je dio optuženika osuđen (optuženi M. M. i D. K.) dok su ostali (optuženi B. K., Z. L. i S. B.) oslobođeni. U osuđujućem dijelu prvostupanjski sud prihvaća iskaz J. S., dok u oslobađajućem dijelu isti ne ocjenjuje vjerodostojnim. Tako, primjerice sud ne vjeruje S. kada iskazuje da je novac od K. predavao L., a s druge strane mu vjeruje (čak i kada to nije iskazao, kao što je već utvrđeno u stavku 7.4.ove presude) da je novac predao M.

12.2. Stoga će u ponovljenom postupku prvostupanjski sud po provedenom postupku pažljivo raščlaniti iskaz svjedoka J. S. u odnosu na kazneno djelo pod točkom 1.) osuđujućeg dijela pobijane presude i točke 2b) oslobađajućeg dijela pobijane presude. Pritom će voditi računa ne samo o činjenici da je presudom na temelju sporazuma svjedok S. eventualno rasporedio teret inkriminacije i količinu pribavljene imovinske koristi na optuženike u ovom postupku, nego i o okolnosti koje u žalbi opravdano ističe državni odvjetnik. To je činjenica da J. S. svojim iskazom u svojstvu svjedoka u konkretnoj situaciji ne može ni na koji način utjecati na vlastiti položaj i utvrđenu kaznenu odgovornost. S druge strane, ima razloga istinito iskazivati o činjenicama koje su mu poznate, jer bi se lažnim iskazivanjem izložio opasnosti od kaznenog progona. O svim ovim okolnostima potrebno je voditi računa prilikom ocjene vjerodostojnosti iskaza svjedoka J. S. Pritom prvostupanjski sud treba dati jasan zaključak o tome koji dio njegovog iskaza i iz kojih razloga prihvaća, a koji ne prihvaća.

13. Budući da su optuženi B. K., Z. L. i M. M. optuženi pod točkama 2b), 2c) i 2d) za jedno produljeno kazneno djelo primanja mita iz članka 347. stavak 1. KZ/97., to je uslijed ukidanja pobijane presude u odnosu na točku 2b) oslobađajućeg dijela pobijane presude i u odnosu na točke 2c) i 2d) trebalo odlučiti kao pod točkom 1. izreke. Naime, kod produljenog djela pojedine radnje čine pravnu cjelinu i tvore jedinstvo u pravnom smislu koje se odražava tako da se sve radnje pravno označuju kao jedno kazneno djelo. Ako jedna radnja iz te cjeline nije pravilno utvrđena, odnosno ako postoje razlozi za ukidanje u odnosu na jednu radnju iz takve cjeline, onda je nužno ukinuti produljeno kazneno djelo u cijelosti. U suprotnome bi došlo do izdvajanja pojedinih radnji i formiranja više kaznenih djela iz jednog kaznenog djela bez intervencije ovlaštenog tužitelja. To u fazi drugostupanjskog odlučivanja nije

moguće jer drugostupanjski sud nije ovlašten mijenjati činjenični opis kaznenog djela koji je predmet provjere i odlučivanja u drugostupanjskom postupku.

14. Treba napomenuti, iako se u žalbama to ne ističe, da u činjeničnom opisu izreke pod točkom 2c) M. M. nije naveden kao okrivljenik i da se zakonskom opisu djela za koja se oslobađa ne navodi kazneno djelo iz članka 347. stavak 1. KZ/97. opisano po točkom 2c). Međutim, u obrazloženju presude prvostupanjski sud navodi M. M. kao okrivljenika i utvrđuje činjenice koje su bitne za njegovu kaznenu odgovornost. Okolnost da je M. M. bio optužen za ovo kazneno djelo proizlazi i iz izmijenjene optužnice od 3. lipnja 2019. na listu 18401 spisa. Stoga će u ponovljenom postupku prvostupanjski sud trebati voditi računa i o ovoj okolnosti.

15. Optuženi S. V. je pod točkom 2d) optužen za jedno kazneno djelo primanja mita iz članka 347. stavak 1. KZ/97. koje nije kvalificirano kao produljeno kazneno djelo. Međutim, kako bi izdvajanje radnji optuženog S. V. iz činjeničnog opisa točke 2d) narušilo smislenu cjelinu tog činjeničnog opisa, a što bi dovelo do štete za pravilno presuđenje, to je i u odnosu na optuženog S. V. ukinuta presuda pod točkom 2d.

Točke 3 a), b) i c) oslobađajućeg dijela pobijane presude

16. Ovdje je riječ o produljenom kaznenom djelu koje se sastoji od tri odvojene radnje opisane pod a), b) i c). U odnosu na radnje opisane u točki a), državni odvjetnik pobija presudu zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka i zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Tvrdi da su navodi obrazloženja presude u pogledu kaznenog djela opisanog pod točkom 3 a) u pogledu sadržaja isprava, konkretno povezanosti ugovora između društava G. A. S. i R. I. s radovima tvrtke G. A. S. na dionici Z. L. 2003. godine i 2004. godine proturječni samoj ispravi i iskazima ispitanih svjedoka. Smatra da je nejasno na temelju čega je sud zaključio da je ugovor između društava G. A. S. i R. I. vezan za radove na dionici Z.-L. 2003. i 2004., čime je ostvarena bitna povreda odredba kaznenog postupka iz članka 468. stavak 1. točka 11. ZKP/08.

16.1. Suprotno navodima žalitelja, nije ostvarena navedena bitna povreda kaznenog postupka. Naime, prvostupanjski je sud na temelju obrane optuženog M. M. te iskaza svjedoka J. S. i D. T. utvrdio da je jedini posao koji je G. A. S. dobio prije i za vrijeme mandata optuženog M. M. bio posao na sanaciji kolnika na A. Z. – L. To nije osporeno drugim dokazima. Stoga ne postoji proturječje u utvrđenju prvostupanjskog suda da je ugovor između društava G. A. S. i R. I. bio povezan s radovima na navedenoj dionici.

17. Međutim, u pravu je žalitelj kada tvrdi da je činjenično stanje pogrešno i nepotpuno utvrđeno u odnosu na radnje opisane u točki 3a).

17.1. Naime, prvostupanjski sud utvrđuje da svjedok S. M. kao odgovorna osoba tvrtke G. A. S. ne potvrđuje iskaz J. S. da bi optuženi M. M. s predstavnicima navedene tvrtke dogovorio isplatu određenog iznosa novca preko fiktivnog ugovora.

Međutim, iz iskaza svjedoka S. M. proizlazi da isti nije ni mogao znati s kime su iz njegove podružnice u Hrvatskoj dogovorili sklapanje ugovora s tvrtkom R. I. I. P., nego je samo potpisao dokumente koje je od stručnih službi dobio na potpis. Navedeni dokumenti potpisani su za potrebe podružnice u Hrvatskoj. U svom je iskazu naznačio da bi saznanja o svrsi ugovora mogao imati Z. T. koji je bio direktor podružnice G. A. S. u H.

17.2. S obzirom na to da Z. T. nije ispitan, a da iskaz S. M., kako za sada izgleda, nije u suprotnosti s iskazom svjedoka J. S., nego podudarno iskazuju u dijelovima koji su im poznati, pravilno ističe žalitelj da je činjenično stanje za sada pogrešno utvrđeno.

17.3. Ujedno, treba imati na umu da okolnost da je do isplate novca preko društva R. I. došlo nakon mandata optuženog M. M. u društvu H. d.o.o. Ta okolnost sama po sebi ne isključuje mogućnost da je koruptivni dogovor sklopljen u vrijeme dok je optuženi M. M. bio odgovorna osoba. Činjenica da je novac isplaćen poslije nije odlučna u utvrđivanju bitnih obilježja kaznenog djela primanja mita, kao ni činjenica da unatoč davanju mita društvu G. A. S. ne bi bio dodijeljen posao od strane društva H. d.o.o.

18. Stoga će prvostupanjski sud u ponovljenom postupku uzeti u obzir navedeno. Provest će sve do sada izvedene dokaze u odnosu na kazneno djelo opisano pod točkom 3a), a po potrebi i nove te će nakon pažljivo provedenog postupka i savjesne raščlambe dokaza donijeti novu, na zakonu osnovanu odluku koju će pravilno sastaviti i obrazložiti.

19. Budući da je točkama 3a), 3b) i 3c) oslobađajućeg dijela izreke pobijane presude optuženom M. M. stavljeno na teret jedno produljeno kazneno djelo primanja mita iz članka 347. stavak 1. KZ/97. to je zbog ukidanja točke 3a) i u odnosu na točke 3b) i 3c) trebalo odlučiti kao pod točkom I. izreke. Razlozi za takvo postupanje istovjetni su onima navedenima u odlomku 13.

Točka 5) oslobađajućeg dijela izreke pobijane presude.

20. U odnosu na točku 5) oslobađajućeg dijela izreke pobijane presude državni odvjetnik ističe bitnu povredu odredaba kaznenog postupka te pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje. Smatra da navodi prvostupanjskoga suda iz obrazloženja presude o sadržaju činjeničnog opisa inkriminacije u odnosu na kazneno djelo opisano pod točkom 5) u bitnome odudaraju od objektivnog sadržaja činjeničnog opisa kaznenog djela koje je okrivljeniku stavljeno na teret.

20.1. Žalbeni navodi u biti predstavljaju žalbu zbog pogrešno i nepotpuno činjeničnog stanja i u tom su smislu osnovani.

20.2. U pravu je državni odvjetnik kada ističe da je prvostupanjski sud u cijelosti zanemario dio obrane optuženog B. K. i svjedoka B. B. koji su iskazivali o tome da je film "... " trebao poslužiti u svrhe predizborne promidžbe. Optuženi B. K. tako je u

svojoj obrani naveo, između ostaloga, da je smatrao da se treba pohvaliti u izbornoj godini, kao što su to radili i njegovi prethodnici svatko na svoj način, promovirajući se uoči izbora. Također je i svjedok B. B. iskazao da su se htjeli kao političari pohvaliti i prikazati što su učinili, koliko su bili uspješni, a što bi potom građani Republike Hrvatske ocijenili na izborima.

20.3. Kod raščlambe ovih iskaza prvostupanjski sud ove navode uopće nije uzeo u obzir, nego je izdvojio samo dijelove iskaza optuženog B. K. i svjedoka B. B. u kojima su iskazivali o tome da je film trebao biti "... i "prikaz rada ministarstva". Međutim, okolnost da optuženi B. K. i svjedok B. B. iskazuju i o predizbornoj promidžbi kao jednom od ciljeva filma, ne može se zanemariti u kontekstu inkriminacije koja je optuženom B. K. stavljena na teret.

20.4. Treba navesti da ministarstva kao državna tijela ne sudjeluju na izborima i nemaju pasivni izborni legitimitet. Zakonima koji su bili na snazi u inkriminiranom razdoblju (Zakon o izborima zastupnika u Hrvatski sabor ("Narodne novine", broj 116/99., 109/00., 53/03., 167/03., 44/06.) i Zakon o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata ("Narodne novine", broj 1/07.) bio je propisan način financiranja stanaka i predizborne promidžbe. Taj način nije uključivao mogućnost financiranja iz proračuna državnih tijela. To je i logično, jer prema Zakonu o sustavu državne uprave ("Narodne novine", broj 75/93., 92/96., 48/99., 15/00., 127/00., 59/01., 190/03., 199/03. i 79/07.) njihova je zadaća zakonito i učinkovito obavljanje poslova državne uprave u okviru resorne nadležnosti i odgovornosti. Pritom su čelnici državnih tijela odgovorni za zakonito i namjensko korištenje proračunskih sredstava, a u to ne ulazi predizborna promidžba političkih stranaka i kandidata na izborima.

20.5. Osim toga, prvostupanjski sud iznosi kronologiju izbornog procesa iz 2007. te utvrđuje da je film isporučen ministarstvu nakon izbora. No, prvostupanjski sud zanemaruje činjenicu da iz iskaza svjedoka Ž. T. proizlazi da su ugovori s društvom F. M. d.o.o. sklopljeni nakon što je sporni film već bio isporučen pa se prema datumu tih ugovora ne može pouzdano utvrditi kada je film naručen i isporučen ministarstvu. U tom je dijelu propušteno utvrditi kada je doista bila dogovorena suradnja društva H. d.o.o. i društva F. m. d.o.o. i dovesti tu činjenicu u vezu s vremenom odražavanja izbora za Hrvatski sabor.

20.6. S obzirom na to da film nikada nije prikazan, prvostupanjski sud ocjenjuje da isti nije naručen s ciljem političke promidžbe, jer bi tada bio prikazan prije izbora. Međutim, taj zaključak ne slijedi iz okolnosti o kojima su iskazivali optuženi B. K. i svjedok B. B. da je film trebao poslužiti za promoviranje uspjeha ministarstva u cestogradnji, u svojstvu "...", jer da bi bilo logično da je po isporuci bio prikazan, ako je s tim ciljem naručen i plaćen. Upravo činjenica neprikazivanja filma nakon što su izbori prošli, uz iskaze optuženog B. K. i B. B., upućuje na to da za sada izgleda da je činjenično stanje pogrešno utvrđeno.

21. Stoga je trebalo prihvatiti žalbu državnog odvjetnika i ukinuti točku 5. oslobađajućeg dijela pobijane presude i predmet vratiti na ponovno odlučivanje. U ponovljenom će postupku prvostupanjski sud otkloniti nedostatke na koje je ovdje upozoren te će nakon što izvede sve raspoložive dokaze utvrditi činjenično stanje u

odnosu na točku 5. na kojem će zasnovati novu presudu. Na temelju tako utvrđenog činjeničnog stanja, prvostupanjski će sud donijeti novu zakonitu i pravilnu presudu koju će valjano obrazložiti.

Točka II. izreke

Točka 1) oslobađajućeg dijela pobijane presude

22. U odnosu na točku 1) oslobađajućeg dijela pobijane presude državni odvjetnik u žalbi ističe da je počinjena bitna povreda odredba kaznenog postupka te da je pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje.

23. Nije u pravu žalitelj kada tvrdi da postoji znatna proturječnost između onoga što se navodi u razlozima presude o sadržaju iskaza svjedoka Ž. V. i J. B., dok u pogledu iskaza svjedoka J. S. postoji proturječje u raščlambi njegovog iskaza.

23.1. Žalitelj tvrdi da svjedoci Ž. V. i J. B., suprotno onome što o njihovim iskazima zaključuje prvostupanjski sud, uopće nisu iskazivali o eventualnim pritiscima ili zahtjevima B. K. prema njima te da sadržaj njihovih iskaza "u potpunosti odudara" od navoda obrazloženja prvostupanjskog suda. To nije točno. Svjedok Ž. V., zaposlenik u H. d.o.o., iskazao je da je optuženog B. K. vidio jednom ili dva puta. Svjedokinja J. B. iskazivala je da unatoč privatnom poznanstvu s optuženim Z. L. on ni na koji način nije utjecao na njezin rad. Dakle, ovi su svjedoci iskazivali o mogućim pritiscima i utjecaju optuženika iz ove točke izreke pobijane presude i porekli su bilo kakav njihov utjecaj. Stoga zaključak prvostupanjskog suda o eventualnim pritiscima optuženika na rad navedenih svjedoka ni na koji način ne "odudara" iskaza ovih svjedoka, nego je u skladu s njima.

23.2. Žalitelj tvrdi da u odnosu na isto kazneno djelo u obrazloženju postoji znatna proturječnost u ocjeni iskaza svjedoka D. P., jer je iskaz ovog svjedoka u osuđujućem dijelu prvostupanjske presude sud ocijenio neistinitim, a u vezi s oslobađajućim dijelom presude ga je ocijenio istinitim, iako se čitav iskaz odnosi na okolnost stvarnog vlasništva spornih nekretnina od strane optuženog S. B. Kako izostaje analiza iskaza ovog svjedoka u cijelosti, žalitelj smatra da ostaje potpuno nejasno zbog čega bi ovaj svjedok dijelom govorio istinu, a dijelom svjesno neistinito iskazivao pa se stoga presuda u pogledu ovih odlučnih činjenica ne može ispitati.

23.3. Suprotno žalbenim navodima, u osuđujućem dijelu (obrazloženje točke 2. izreke pobijane presude) iskaz svjedoka P. se ocjenjuje također istinitim, izrijekom navodeći da "iskaz svjedoka D. P. sud je prihvatio" pa je ovaj žalbeni navod nejasan i svakako neosnovan jer je prvostupanjski sud ovaj iskaz očigledno ocijenio i u cijelosti ga prihvatio.

23.4. U odnosu na iskaza svjedoka J. S., treba reći da, suprotno žalbenim navodima, ovaj svjedok ne iskazuje o postojanju zločinačkog udruženja, optuženom B. K. kao njegovom organizatoru, hijerarhijskoj strukturi ili ulogama pojedinih optuženika u djelovanju udruženja. Naime, ovaj svjedok samo posredno tereti optuženog B. K. za kazneno djelo opisano u točki 2b) navodeći da mu je jednom

prilikom rečeno da novac ide "za K. i za Z.". Međutim, on sam kao pripadnik navodnog udruženja u koje bi ga s ostalim optuženicima povezao upravo optuženi B. K. s njim nije imao nikakve kontakte niti je od njega primao naloge. Isto tako, svjedok J. S., kada tereti pojedine optuženike za kaznena djela za koja su optuženi u ovom postupku, njih tereti za pojedine radnje, naloge i predaje novca, pri čemu se iz njegovih iskaza ne može izvesti zaključak da su djelovali kao grupa sa zajedničkim ciljem. Upravo suprotno, za pojedina kaznena djela ističe da je djelovao po nalogu optuženog Z. L. kojem da bi onda i predavao novac "izvučen" preko tvrtki I. P. Za druga djela, počinjena unutar istog razdoblja kada je optuženi B. K. bio ministar, a optuženi Z. L. državni tajnik, izričito iskazuje da prema uputi optuženog M. M. o njima nije govorio optuženom Z. L., koji za te ugovore i taj novac nije znao. Dakle, suprotno žalbenim navodima da je J. S. "iscrpno, logično, dosljedno i uvjerljivo iznio svoja izravna i detaljna saznanja o djelovanje ove kriminalne tvorbe" i to "iz unutarnje perspektive člana udruženja", on je zapravo govorio o pojedinim aktivnostima optuženika koji su navodni pripadnici "grupe". Pritom je, primjerice, iskazivao da ne zna kome je i na koji način optuženi Z. L. navodno dalje predavao novac koji bi mu ovaj svjedok proslijedio. Stoga su neosnovani žalbeni navodi o proturječju u raščlambi iskaza J. S. u odnosu na kazneno djelo opisano pod točkom 1. oslobađajućeg dijela presude.

24. Tezu o zločinačkom udruživanju žalitelj u bitnom gradi na položaju optuženog B. K. kao resornog ministra i njegove uloge u imenovanju optuženih Z. L., M. M., S. B. i svjedoka J. S. na njihove službene pozicije kako bi svaki u području svog djelovanja radili na ostvarenju zajedničkog cilja odnosno na izvlačenju novca putem angažiranih izvođača. Ova teza opovrgnuta je tijekom dokaznog postupka. Prvostupanjski je sud na temelju iskaza svjedoka i materijalne dokumentacije detaljno obrazložio na koji način su ovi optuženici imenovani na pozicije na kojima su se nalazili u inkriminiranom razdoblju.

24.1. Tako je utvrđeno da je optuženi B. K. imao odlučujuću ulogu samo u imenovanju optuženog Z. L. na mjesto državnog tajnika koji je, kao što je to bilo uobičajeno i za prethodnih vlada, obnašao dužnost predsjednika i Nadzornog odbora u društvima H. d.o.o. i H. d.o.o. Međutim, prvostupanjski sud u imenovanju osobe od povjerenja kao najbližeg suradnika ministra pravilno ne nalazi nikakve elemente koji bi upućivali na to da je imenovanje učinjeno s ciljem organiziranja inkriminiranih aktivnosti. Pravilno je utvrđeno da je optuženi M. M., iako ga je formalno predložio optuženi B. K. u skladu sa svojim ovlastima ministra, imenovan na prijedlog i preporuke drugih osoba. Konačno, optuženi S. B. i svjedok J. S. već su bili u društvu H. d.o.o. kada je optuženi B. K. postao ministar. Tvrdnja da ih je optuženi B. K. zadržao na zatečenim pozicijama s ciljem zločinačkog udruživanja nije dokazana, tim više što je utvrđeno da s početkom mandata B. K. kao ministra nije došlo do značajnih kadrovskih izmjena u društvima H. d.o.o. i H. d.o.o. Prema tome, prvostupanjski je sud pravilno zaključio da nije dokazano da je optuženi B. K. ishodio imenovanja i zadržavanje ostalih "članova udruženja" s ciljem organiziranja kriminalnih aktivnosti koje im se stavljaju na teret.

24.2. Kao daljnju tvrdnju u prilog svojoj tezi o udruživanju žalitelj ističe da je dokazano da je resorno ministarstvo organiziralo dogovore među hrvatskim

građevinskim tvrtkama kako bi ih potaknulo da se prilikom javljanja na natječajne udružuju da bi bili konkurentni na natječajima koji su se provodili u sektoru cestogradnje. Kako to proizlazi iz dokaznog postupka, hrvatske građevinske tvrtke i inače nisu bile dovoljno konkurente da bi na međunarodnom natječajima mogle samostalno dobiti posao. Zbog toga su hrvatskih građevinari upućeni da udruživanjem više tvrtki povećaju svoju konkurentnost na takvim natječajima. Međutim, ova okolnost, koja doista jest utvrđena u dokaznom postupku, ne dokazuje sama po sebi da su napatci o udruživanju građevinskih tvrtki bili davani s namjerom da se putem hrvatskih građevinskih tvrtki "izvuku" novci za korist pripadnika navodnog udruženja.

24.3. Jednak tako, okolnost da je optuženi Z. L. bio intenzivno prisutan u H., da je obilazio gradilišta, ponekad i u prisutnosti optuženog B. K., nije okolnost koja dokazuje da su to optuženici činili radi ostvarivanja planova svog zločinačkog udruženja. Iako to žalitelj nastoji prikazati neprimjerenim utjecajem, životno je i logično da su resorni ministar i državni tajnik nadležan za infrastrukturu u vrijeme u kojem su se Republici Hrvatskoj provodili nesporno značajni i opsežni radovi u cestogradnji neposredno angažirali oko bitnih projekata iz svog resora. Nije nelogično niti to da je optuženi Z. L. kao "operativac" za infrastrukturu imao značajan utjecaj na poslove cestogradnje i da je kao mjerodavna osoba u ministarstvu koje je provodilo službene strategije i planove cestogradnje u Republici Hrvatskoj predstavljao autoritet u toj djelatnosti.

24.4. Kao posebno značajnu okolnost žalitelj navodi iskaze svjedoka o K. i S. struji u H. Ova okolnost, kao što to pravilno obrazlaže prvostupanjski sud, također nije odlučna za donošenja zaključka da bi osobe koje su se priklonile K. s." samom tom činjenicom bili i pripadnici zločinačkog udruženja na čelu s optuženim B. K.

24.5. Jednako vrijedi i u odnosu na žalbene navode o međusobnoj povezanosti optuženika kroz njihove poslovne i privatne odnose. Kao što to pravilno ističe prvostupanjski sud, činjenica da su se optuženici poznavali kroz prijašnje političke i poslovne odnose, da je dio njih bio povezan i privatno i da su se oslovljavali nadimcima ili ostvarivali privatne kontakte druge vrste, ne dokazuje da su se oni udružili radi počinjenja kaznenih djela.

24.6. Žalitelj smatra pogrešnim i utvrđenja prvostupanjskog suda o nepostojanju nerazmjera u imovini optuženika. Međutim, ispitujući te okolnosti, prvostupanjski je sud pažljivo na temelju rješenja porezne uprave utvrdio da u imovini V. L., majke optuženog Z. L., nije utvrđen nerazmjer u imovini. Žalitelj se poziva na rješenje Porezne uprave područni ured Z. od 6. lipnja 2016. u kojem je utvrđen nerazmjer. Međutim propušta činjenicu da je to rješenje poništeno kao nezakonito rješenjem Ministarstva, samostalnog sektora za drugostupanjski upravni postupka od 30. studenog 2017. te da prema rješenju porezne uprave od 14. veljače 2011. koje je ostalo na snazi nerazmjer nije utvrđen.

24.7. Također je prvostupanjski sud utvrdio da nema mjesta zaključku da je optuženi S. B. prikrivio kupovinu stana u Z. i P. jer iz dokumentacije proizlazi da je D. P. kupio navedene nekretnine vlastitim sredstvima te se u pogledu tih nekretnina u

cijelosti ponašao kao vlasnik upisan u zemljišne knjige, plaćajući režijske troškove i komunalne naknade. Žalbenim navodima nije dovedena u pitanje pravilnost ovih zaključaka prvostupanjskog suda.

24.8. Konačno, okolnost da je optuženi B. K. po povoljnijoj cijeni kupio nekretninu od građevinske tvrtke G. Z. koja je bila u poslovnim odnosima s društvom H. d.o.o., a u čijem je nadzornom odboru bio J. Š., osoba povezana s optuženim Z. L., ne govori ništa o kriminalnoj aktivnosti optuženika, nego isključivo o njihovom međusobnom poznanstvu, poslovnoj i privatnoj povezanosti koju ni sami optuženici ne osporavaju.

25. S obzirom na to da žalbenim navodima nije dovedena u pitanje pravilnost činjeničnog stanja koje je utvrdio prvostupanjski sud, odlučeno je kao pod točkom II. izreke.

Točka 2a) oslobađajućeg dijela pobijane presude

26. U odnosu na točku 2a) oslobađajućeg dijela pobijane presude državni odvjetnik navodi da je činjenično stanje pogrešno utvrđeno. Žalitelj smatra da je sud pogrešno ocijenio iskaz D. T. koji je detaljno i dosljedno iskazivao o okolnostima počinjenja ovog kaznenog djela. Iako ovaj svjedok nije izravno spominjao optuženog Z. L., žalitelj smatra da se iz iskaza ovoga svjedoka razabire da se J. S. prilikom traženja 1.000.000 kuna u gotovini pozvao na optužene Z. L. i M. M. što dokazuje njihovu ulogu u ovom kaznenom djelu. Također, smatra da je prvostupanjski sud pogrešno ocijenio istinitost iskaza Z. Š. "jer nije realno očekivati da bi svjedok Z. Š. iskazivao na način da bi samoga sebe neposredno dovodio u svezu sa koruptivnim postupanjem". Smatra da je sud pogriješio kada iskaz svjedoka D. T. ne dovodi u vezu s iskazom svjedoka P. C. koji je svjedočio o neosnovanim nalogima koje mu je izdavao optuženi M. M. što dokazuje da je M. uobičajeno davao naloge da se neosnovano izvrše milijunske isplate u korist pojedinih izvođača.

26.1. Žalbeni navodi nisu osnovani. Dovodeći u vezu iskaz D. T. s iskazima drugih svjedoka i dokumentacijom, prvostupanjski je sud pravilno ocijenio da njegov iskaz nije vjerodostojan. Naime, iskaz D. T. nije potvrdio niti J. S. koji je u svom svjedočkom iskazu tvrdio da nije bilo nikakve predaje novca u gotovini na način kako to opisuje T., jer je uhodani način za "izvlačenje novca" bio preko računa putem tvrtki I. P. J. S. ustrajao je tijekom postupka u ovakvom iskazivanju, unatoč tome što je za ovo kazneno djelo koje uključuje primitak novca u gotovini pravomoćno osuđen. Međutim, kao što to pravilno ističe prvostupanjski sud, činjenica da je S. za to djelo ranije pravomoćno osuđen, ne potvrđuje da bi za ovo kazneno djelo bio odgovoran M. M. čija se odgovornost utvrđuje u ovom postupku, jer se izreka pravomoćne presude odnosi samo na osobu koja je njome proglašena krivom, a to je u ovoj situaciji J. S.

26.2. Svjedok Z. Š. izričito je osporio navode svjedoka T. o tome da je preko strateškog partnera A. S. izvučeno i prikupljeno milijun kuna i to sa svrhom da društvo O. K. postane "prijatelj firme" H. d.o.o. Žalbeni navodi o motivima ovakvog Š. iskazivanja nisu potkrijepljeni nikakvih dokazima, posebno kad se uzme u obzir da

nije utvrđeno postojanje ugovora s društvom A. S. niti ikakve druge dokumentacije putem koje bi, prema T. kazivanju, bilo prikupljeno 1.000.000 kuna u gotovini koje bi potom predao S. Prema tome, iskaz svjedoka D. T. nije potkrijepljen nikakvom dokumentacijom i u suprotnosti je s iskazom svjedoka Z. Š.

26.3. Prvostupanjski je sud pravilno utvrdio da iskaz svjedoka P. C. nema veze s ovom inkriminacijom jer je isti iskazivao o drugoj situaciji u kojoj mu je optuženi M. M. navodno naložio neko nezakonito postupanje. Suprotno žaliteljevim tvrdnjama, iz navedenog se ne može zaključiti o bilo kakvim radnjama optuženog M. M. u odnosu na kazneno djelo koje mu se stavlja na teret pod točkom 2a).

26.4. O sudjelovanju optuženog M. M. u počinjenju ovog kaznenog djela nije se jasno mogao izjasniti niti D. T. koji "pretpostavlja" da se u automobilu s J. S. nalazio optuženi M. M. To ne poriče samo M. M. u svojoj obrani, nego i J. S. koji poriče susret radi predaje novca koji opisuje D. T. Pritom je nesporno i to da je D. T. poznao optuženog M. M. i znao kako on izgleda. Stoga je pravilno odlučio prvostupanjski sud kada nije prihvatio iskaz svjedoka D. T. kao istinit. Nepotkrijepljene "pretpostavke" svjedoka doista ne mogu biti osnova za odlučivanje važnih i odlučnih činjenica u kaznenom postupku.

26.5. D. T. također je jedini svjedok koji s ovim djelom povezuje optuženog Z. L. i to na temelju svojih zaključaka i pretpostavki pa je i u pogledu navedene okolnosti pravilno postupio prvostupanjski sud kada nije prihvatio njegov iskaz. Ti zaključci i pretpostavke nisu potkrijepljeni drugim dokazima, makar i indicijama. Zato je riječ o nagađanjima koja ne mogu biti temelj za utvrđivanje odlučnih i važnih činjenica u kaznenom postupku.

27. Imajući na umu raščlambu iskaza D. T. kao jedinog svjedoka koji tereti optužene M. M. i Z. L. za ovo djelo, dok optuženog K. niti ne tereti, a koju prihvaća i ovaj sud kao utemeljenu i logičnu, pravilno je prvostupanjski sud ovaj iskaz ocijenio nevjerodostojnim i donio odluku kojom je optužene B. K., Z. L. i M. M. oslobodio optužbe za ovo kazneno djelo. Stoga je odlučeno kao pod točkom II. izreke.

Točka 3b) pobijane presude u odnosu na optuženog M. B.

28. U odnosu na kazneno djelo pod točkom 3b) oslobađajućeg dijela prvostupanjske presude pod točkom I. izreke ukinuta je prvostupanjska presuda u odnosu na optuženog M. M. (v. odlomak 19.).

29. U odnosu na optuženog M. B. čije je postupanje opisano u jednoj radnji produljenog kaznenog djela (točka 3b) oslobađajućeg dijela prvostupanjske presude) državni odvjetnik ističe povredu kaznenog zakona. Navodi da je prvostupanjski sud pogrešno zaključio da u odnosu na optuženog M. B. nisu ispunjena obilježja kaznenog djela iz članka 337. stavak 1. i 4. KZ/97., odnosno kaznenog djela iz članka 246. stavak 1. KZ/11. Ističe da je M. B. optužnicom od 5. lipnja 2015. stavljen na teret i kazneno djelo iz članka 337. stavak 1. i 4. KZ/97. i kazneno djelo davanja mita iz članka 348. stavak 1. KZ/97. u stjecaju. Zbog činjenice da je za kazneno djelo mita nastupila zastara 4. lipnja 2017. izmjenama činjenične i pravne

kvalifikacije optužnicom od 11. travnja 2019. stavljeno mu je na teret samo kazneno djelo iz članka 337. stavak 1. i 4. KZ/97. Međutim, okolnost ostvarenja bitnih obilježja kaznenog djela davanja mita (koje je i prema žalitelju u zastari) ne konzumira u potpunosti radnje kojima se ostvaruju bitna obilježja kaznenog djela zloporabe i ovlasti iz članka 337. stavak 1. i 4. KZ/97.

29.1. Nije u pravu žalitelj kada tvrdi da je ostvarena povreda kaznenog zakona. Naime, subjektivno obilježje kaznenog djela zloporabe u gospodarskom poslovanju se ogleda u namjeri sebi ili drugome pribaviti protupravnu imovinsku korist te time ili na drugi način prouzročiti štetu onome o čijim imovinskim interesima je počinitelj dužan brinuti. Mora biti utvrđen kako odnos počinitelja i onoga o čijoj imovini i imovinskim interesima počinitelj ima dužnost brinuti, tako i osnova te dužnosti i šteta nastala upravo toj osobi.

29.2. Prvostupanjski je sud pravilno utvrdio da je optuženi M. B. postupao s namjerom da svome društvu osigura dobivanje posla i time za to društvo korist (koja je u konačnici i ostvarena jer je po potpisivanju ugovora između društava Z. d.o.o. I. P. i Z. T. d.o.o. potonje društvo ostvarilo znatnu imovinsku korist na projektu R. D.). S obzirom na to utvrđenje, pravilan je zaključak prvostupanjskog suda da ovaj optuženik nije počinio kazneno djelo zloporabe položaja i ovlasti iz članka 337. stavak 1. i 4. KZ/97. koje mu je stavljeno na teret pod točkom 3b), a niti kazneno djelo iz članka 246. stavka 1. KZ/11.

29.3. Nadalje, pravilan je zaključak prvostupanjskog suda da bi se prema činjeničnom opisu kaznenog djela za koje se tereti optuženi M. B. moglo zaključiti da je riječ o kaznenom djelu davanja mita. Međutim, za navedeno kazneno djelo je nastupila zastara kaznenog progona na način kako je to utvrdio prvostupanjski sud. Zato je prvostupanjski sud pravilno postupio kada je optuženog M. B. oslobodio optužbe za ono kazneno djelo koje mu je optužnicom stavljeno na teret.

30. Slijedom navedenoga, odlučeno je kao pod točkom II. izreke.

Točka 4a) oslobađajućeg dijela pobijane presude

31. Iako državni odvjetnik navodi da je u odnosu na točku 4a) oslobađajućeg dijela pobijane presude prvostupanjski sud počinio bitnu povredu odredaba kaznenog postupka, iz sadržaja žalbenih navoda proizlazi da se njima osporava pravilnost činjeničnih zaključaka prvostupanjskog suda. Žalitelj ističe da je prvostupanjski sud pogrešno ocijenio dokaze i donio pogrešne zaključke na temelju materijalne dokumentacije. Međutim, način na koji je prvostupanjski sud ocijenio dokaze i pravilnost zaključaka koje je izveo iz tih dokaza može se razmatrati u okviru pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, a ne bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke 11. ZKP/08.

31.1. Žalitelj tako ističe da je sud propustio pravilno cijiniti iskaze svjedoka M. K. i I. Č. te da je donio pogrešan zaključak na temelju ovih iskaza, kao i pogrešan zaključak na temelju izvedenih materijalnih dokaza u pogledu zakonitosti provedenog postupka nabave.

31.2. Suprotno navodima žalitelja, prvostupanjski je sud pravilno ocijenio ove iskaze, detaljno obrazlažući zbog čega ih smatra vjerodostojnima. Isto se odnosi i na materijalnu dokumentaciju koja potvrđuje pravilnost natječaja. Prvostupanjski sud uzeo je u obzir iskaz svjedokinje I. Č. koja je iskazivala o tome da joj je J. S. rekao da ne odbaci ponudu zbog manje nepravilnosti, dok svjedok M. K. o navedenom nije imao nikakva saznanja. Međutim, prvostupanjski sud je utvrdio i to da je Zakon o javnoj nabavi koji je u to vrijeme bio na snazi dopuštao prihvaćanje ponude koja sadrži uklonjive nedostatke, upravo tako kako je to učinjeno u ovoj situaciji.

31.3. U žalbi se nadalje kao pogrešan ističe zaključak prvostupanjskog suda o tome da je nelogično da bi trgovačko društvo S. A. plaćao mito za posao u kojem ne sudjeluje. Žalitelj navodi da je društvo S. A. jedini osnivač društva S. d.o.o. te da je logično i životno da se isplatom mita od strane matičnog društva prikriva koruptivno kazneno djelo za dobivanje posla u kojem sudjeluje "...". Suprotno navedenome, prvostupanjski je sud na temelju materijalne dokumentacije utvrdio da je posao na natječaju dobila zajednica ponuditelja D.-S. d.o.o. u kojoj je S. d.o.o. bio samo jedan od članova. U daljnjoj raščlambi, prvostupanjski je sud brižljivo je i temeljito raščlanio sve materijalne dokaze o iznosima koje je ova poslovna udruga (koje je S. d.o.o. bio član, a ne i jedini izvođač radova) naplatila za radove izvedene na izgradnji vijadukta K. Iz navedene računice, koja je utemeljena i logična, proizlazi da davanjem mita od 827.5210,00 eura S. d.o.o. ne bi imao nikakvu zaradu, a možda bi bio i u minusu. Stoga i ovaj sud prihvaća zaključak prvostupanjskog suda da se uplata 827.520,00 eura ne može povezati s mitom koji bi tvrtka S. A. uplatila s ciljem da S. d.o.o. dobije posao na izgradnji vijadukta K.

31.4. U žalbi se dalje tvrdi da je prvostupanjski sud donio pogrešan zaključak o razlozima izmjene i uvećanja cijene projekta K. kao i raspodjele iznosa sredstava od ostvarene uštede u kontekstu financiranja dogovorenog mita, a propustio je pravilno cijeliti iskaze svjedoka I. V., M. M., Z. S., A. F. i G. L. te donio pogrešan zaključak na temelju tih iskaza. Navodi da je postupak za promjenu tehnologije bio pravilan, ali je koruptivni dogovor postignut prije izmjene tehnologije. Stoga svjedoci koji govore o stručnoj opravdanosti tehničkih rješenja nemaju saznanja o prethodnom koruptivnom dogovoru. Žalitelj dalje smatra da se naglašavanjem ostvarene uštede prikriva značajno povećanje cijene izgradnje vijadukta K., nakon prihvaćanja prvotne ponude društva S. d.o.o. kao najpovoljnije.

31.5. Prije svega treba navesti da se "naglašavanjem ostvarene uštede" ne prikriva znatno povećanje cijene projekta. Naime, optuženicima se uopće ne stavlja na teret bilo kakav dogovor oko povećanja cijene projekta, nego dogovor oko novčane naknade da tvrtka S. d.o.o. u zajednici ponuditelja s društvom D. B. G. dobije posao na izvođenju radova na izgradnji vijadukta K. iako ponudbena dokumentacija tvrtke S. d.o.o. nije potpuna te da će tvrtka S. d.o.o. kao podizvođača angažirati trgovačko društvo V. d.d. i predložiti promjenu tehnologije izvođenja radova navedenog objekta na koji način će se ostvariti uštede. Stoga je promašeno isticati da prvostupanjski sud "naglašava uštedu", jer je upravo to okolnost koja predstavlja bitnu činjenicu za ovu inkriminaciju. Suprotno žalbenim navodima, prvostupanjski je sud na temelju iskaza svjedoka i dokumentacije pažljivo i precizno utvrdio na koji je način došlo najprije do

uvećanja cijene projekta (za što se optuženici niti ne terete), a potom do izmjene tehnologije kojom su ostvarene uštede. Raščlamba suda je logična i uvjerljiva, u skladu s utvrđenom kronologijom i iskazima ispitanih svjedoka te je prihvaća i ovaj sud.

31.6. Žalitelj ističe da je prvostupanjski sud pogrešno ocijenio da postoje proturječnosti u iskazu svjedoka J. S. odnosno da je svjedok odstupio od ranijeg iskaza u odnosu na kriminalni dogovor oko projekta K., plaćanja mita iz projekta i uloge optuženog D. K.

31.7. Žalbeni navod nije osnovan, jer iz zapisnika o ispitivanju svjedoka J. S. proizlazi da je u kasnijem ispitivanju promijenio prvotni iskaz u dijelu kad je rekao da je mito plaćen iz uštede, a poslije da je plaćen iz cijelog projekta. Ocjenu prvostupanjskog suda o nevjerodostojnosti J. S. u dijelu koji se odnosi na kriminalni dogovor oko vijadukta K. prihvaća i ovaj sud. Naime, raščlambom svih iskaza ovog svjedoka u pogledu ove inkriminacije može se zaključiti da taj svjedok nepovezano i neuvjerljivo iskazuje o tome što je bio predmet navodnog dogovora, na koji način je došlo do izmjene projekta i na koji su način ostvarene i u kojim iznosima ostvarene uštede na projektu.

31.8. U pogledu navoda da je sud pogrešno ocijenio vjerodostojnost dijela iskaza svjedoka I. P. u dijelu u kojem taj svjedok opisuje da mu je dio novca "otet", treba reći da nije riječ o okolnostima koje su odlučne za kaznenu odgovornost optuženih J. P. i M. L., Naime, svjedok J. S. potvrđuje da mu I. P. nije predao sav novac pa okolnosti u kojima je P. "otet" novac nisu odlučne. Odlučno je da taj novac nije mogao biti predan P. i L. jer ga P. nije ni predao S., pri čemu i sam svjedok J. S. potvrđuje da mu P. nije predao sve "rate".

31.9. Žalitelj dalje navodi da činjenična utvrđenja vremena sklapanja spornog ugovora između društava S. A. i R. I. u odnosu na vrijeme mandata optuženog J. P., kao i vrijeme provedbe natječaja za izgradnju vijadukta K., "odudaraju od objektivne stvarnosti i u suprotnosti su s notornim činjenicama". To se odnosi na utvrđenje suda da optuženi J. P. nije bio predsjednik uprave društva H. d.o.o. u vrijeme kad su počeli dogovori između G. G. (S. A.) i I. P. (R. I.), a to žalitelj smatra netočnim i nelogičnim zaključkom.

31.10. Međutim, suprotno ovim žalbenim tvrdnjama, prvostupanjski je sud na temelju izvedenih dokaza pravilno i logično raščlanio sve činjenice na koje upućuju na zaključak da su dogovori između G. G. iz društva S. A. (koji u ovom postupku nije ispitan niti je njegovo ispitivanje predlagao ovlašteni tužitelj) i I. P. započeli prije mandata optuženog J. P. te se nisu mogli odnositi na inkriminirani kriminalni dogovor u vezi vijadukta K. Naime, prvostupanjski je sud na temelju iskaza I. P. utvrdio da je prvi susret između njega i G. G. bio "prije Nove godine 2008." P. je iskazao da je njihov prvi sastanak bio "u zimu, prije nove godine" iako nije mogao navesti o kojoj je godini riječ. Susreti su se odvijali prije isplate novca, a isplate su krenule nakon zaključenja ugovora 24. listopada 2008., a to je potvrđeno materijalnom dokumentacijom. Prvostupanjski sud također utvrđuje na temelju iskaza svjedoka I. P. da je zaključenju ugovora prethodilo više susreta i sastanaka. Na temelju

navedenog, prvostupanjski sud pravilno zaključuje da je prvi susret I. P. i G. G. bio prije "Nove godine 2008." U to vrijeme optuženi J. P. doista nije bio predsjednik uprave H. d.o.o. jer je to postao tek od 4. travnja 2008., niti je još raspisan natječaj za vijadukt K. Isticanje žalbenog navoda da ovakav zaključak "odudara od objektivne stvarnosti" može se povezati jedino s očigledno pogrešnim razumijevanjem žalitelja da "Nova godina 2008." podrazumijeva datum 31. prosinca 2008. No kraj precizno utvrđene kronologije događaja i činjenice da je "Novu godinu 2008." prvostupanjski sud označio velikim početnim slovom, jasno je da je riječ o 1. siječnju 2008. te je ovaj žalbeni navod u cijelosti promašen. Osim toga, i iskaz svjedoka I. P. upućuje na to da su se njegovi dogovori s G. G. odnosili na druge ugovore koje su sklopili, a ne u svrhu uplaćivanja naknade koju bi S. A. platio za dobivanje posla tvrtke S. d.o.o. na izgradnji vijadukta K.

31.11. Neosnovano ističe žalitelj da navodi suda o sadržaju iskaza svjedoka I. P., da je novac odmah, gotovo isti dan donosio J. S., a on da ga je odmah predavao optuženom J. P. i optuženom M. L., ne proizlaze iz sadržaja iskaza I. P. niti kojeg drugog svjedoka. Suprotno tomu, svjedok I. P. je izričito iskazao da je nastojao novac u što kraćem roku podignuti i proslijediti ga dalje te je bilo uobičajeno da to učini isti dan. Na sličan način je iskazivao i svjedok J. S. koji je naveo da je novac preuzimao nedugo nakon što je uplaćen.

31.12. Utvrđenja suda o nelogičnostima u iskazu svjedoka J. S. o iznosima i načinu predaje novca optuženima J. P. i M. L. žalitelj pokušava osporiti tvrdnjama da se I. P. bavio i drugim poslovima te je raspolagao s dovoljno novca koje je mogao predati S., a on ga predati optuženicima na način na koji je to opisao. Međutim, takav navod, koji u biti predstavlja nagađanje, jer niti I. P. ne potvrđuje da bi poslovao na takav način, ne dovodi u pitanje raščlambu suda o iznosima i dinamici predaje novca koja je logična, jasna i utemeljena na dokumentaciji, te u skladu s iskazima svjedoka P. i činjenicom koju ne osporava niti J. S., a to je da mu P. iz navedenog "posla" nije niti predao sav novac.

32. Navodima žalbe zaključci prvostupanjskog suda nisu dovedeni u sumnju. Zato je prvostupanjski sud pravilno zaključio da nije dokazano da su optuženi D. K., J. P. i M. L. počinili kaznena djela koja im se stavljaju na teret pod točkom 4a). Zbog toga je oslobađajuća presuda u odnosu na točku 4a) zakonita i pravilna te je stoga odlučeno kao pod točkom II. izreke.

Točka 4b) oslobađajućeg dijela pobijane presude

33. Nije u pravu državni odvjetnik kada ističe da je činjenično stanje u odnosu na točku 4b) oslobađajućeg dijela pobijane presude pogrešno i nepotpuno utvrđeno. Žalitelj ovakvu tvrdnju temelji na vlastitoj ocjeni dokaza koji su izvedeni u odnosu na ovu točku inkriminacije te zaključuje da je odluka Vijeća za rješavanje sukoba "izrežirana". Ovo žalitelj zaključuje iz činjenice da se ispitani svjedoci koji su sudjelovali u radu Vijeća u svojim iskazima nisu izričito naveli izvor iz kojeg su saznali da su se u istovjetnim situacijama i ranije priznavali vantroškovnički radovi. Na temelju vlastite raščlambe međusobnih odnosa članova Vijeća i njihovih kontakata, žalitelj zaključuje da jer riječ o usmenim saznanjima koja "nedvojbeno

potječu od samog H.-a, jedino je dvojbeno da li izravno od Uprave ili posredstvom članak Vijeća kojeg je H. imenovao."

33.1. Ovakav stav žalitelja nema uporišta u izvedenim dokazima. Nasuprot tomu, utemeljeno je i jasno obrazložena odluka prvostupanjskog suda koji je utvrdio da odluka o odobravanju zahtjeva izvođača nije bila neosnovana, nego je bila rezultat svih provedenih radnji i postupaka koji su uobičajeni i u skladu sa zakonom te ugovornim obvezama. Vantroškovnički su radovi bili izvedeni i opravdani te se jedini prijepor odnosio na to je li izvođač prije davanja ponude bio dužan obići trasu te na temelju stvarnog stanja procijeniti obim radova na "ljutom kršu". Vijeće za rješavanje sporova je odlukom koja je 1. prosinca 2008. dostavljena društvu H. d.o.o. utvrdilo da su radovi opravdani i da zahtjev naručitelja treba priznati jer su se vantroškovnički radovi i prije, za vrijeme ranije uprave, priznavali u takvim situacijama kod naknadno utvrđenog postojanja "ljutog krša" nakon početka radova. Nitko od ispitanih svjedoka koji su sudjelovali u radu Vijeća ne iskazuje da je bilo ikakvih utjecaja ili pokušaja utjecaja Uprave društva H. d.o.o. na rad Vijeća. Nastojeći dokazati da je Uprava H. d.o.o. utjecala na odluku Vijeća za rješavanje sukoba, žalitelj zanemaruje i jasno utvrđenu činjenicu da je odluku Vijeća svojim pravorijekom potvrdilo i Stalno sudište ... komore.

33.2. Nadalje, prvostupanjski je sud utvrdio i to da je izvođač podnio zahtjev za rješavanje spora pred Vijećem za rješavanje sporova 24. travnja 2007., prije nego što je optuženi J. P. postao predsjednik Uprave H. d.o.o. Odluka Vijeća dostavljena je H. u prosincu 2008. Stoga prvostupanjski sud opravdano zaključuje da je nelogično da bi tvrtka S. d.o.o. u srpnju 2009. plaćala proviziju optuženima J. P. i M. L. za donošenje odluke koja je već prije donesena, neovisno o angažmanu i utjecaju optuženih J. P. i M. L. Osim toga, utvrđeno je da je plaćanje ovih radova izvođaču izvršeno ne na temelju odluku Uprave, nego na temelju spomenutog pravorijeka Arbitražnog suda i to 2011. kada optuženi J. P. više nije bio u H. Ovakva utvrđenja, a u nedostatku bilo kakvih drugih dokaza kojima bi žalitelj dokazao svoje tvrdnje o utjecaju uprave H. d.o.o. na odluku Vijeća za rješavanje sukoba, dodatno obeskrepljuju ovaj žalbeni navod.

33.3. Žalitelj ističe da je sud neutemeljeno zaključio da je iskaz J. S. u odnosu na ovu inkriminaciju nedosljedan, jer je on svoj iskaz samo nadopunjavao i precizirao. Suprotno tomu, prvostupanjski je sud detaljno raščlanio iskaz J. S. i ocijenio da je isti neodređen i neprecizan. To se posebno odnosi na dio iskaza u kojem nedosljedno iskazuje o iznosima koje je primio od I. P., a koji iznosi se u različitim iskazima razlikuju u više stotina tisuća kuna. Jednako tako, prilikom kasnijih ispitivanja dodaje nove, preciznije okolnosti, što ni po stavu ovog suda nije životno i logično. Zaključak o nevjerodostojnosti iskaza J. S. u odnosu na ovu inkriminaciju posebno proizlazi i iz činjenice da on više puta navodi da se mito od 1.600.000 kuna odnosilo na radove na spojnoj cesti P.-L. P. Prema materijalnoj dokumentaciji riječ je o sasvim drugog dionici, koja se ne spominje u činjeničnom opisu kaznenog djela za koje su optuženi J. P. i M. L.

33.4. Cijeneći vjerodostojnost iskaza J. S. u dijelu da je 1.600.000,00 kuna predstavljao mito za optužene J. P. i M. L., prvostupanjski sud uočava i da svjedok J.

S. netočno i neuvjerljivo iskazuje o svojoj imovini i okolnostima stjecanja te imovine. Ovu okolnost dovodi u vezi s autonomijom koju je ovaj svjedok imao pri donošenju financijskih odluka (o čemu iskazuju svjedoci, a to potvrđuje i sam J. S.) i činjenicom da je upravo u vrijeme kada je S. d.o.o. platio sporni iznos tvrtki N. d. d.o.o. I. P. J. S. odobrio plaćanja S. unatoč suprotnoj odluci Uprave. Činjenica da je sporni iznos plaćen upravo u vrijeme kada je J. S. odobrio plaćanje S., a ne u vrijeme koje se može povezati s donošenjem odluke Vijeća za rješavanje sukoba o priznavanju vantroškovničkih radova, zajedno sa svim drugim utvrđenim okolnostima, govori u prilog pravilnosti zaključka prvostupanjskog suda o nevjerodostojnosti iskaza J. S. da je riječ o mitu namijenjenom J. P. i M. L. za ishođenje odluke o priznavanju vantroškovničkih radova.

34. Prvostupanjski je sud sve dokaze izvedene u odnosu na inkriminaciju pod točkom 4b) savjesno i detaljno raščlanio te ocijenio svakog posebno te u njihovoj međusobnoj povezanosti. Potom je pravilno i potpuno utvrdio sve odlučne činjenice, zaključivši da se u postupanju optuženika nisu ostvarila subjektivna i objektivna obilježja kaznenog djela za koje su optuženi. Zbog toga je trebalo odbiti žalbu državnog odvjetnika i u odnosu na točku 4b) odlučiti kao pod točkom II. izreke.

35. Slijedom svega navedenog, na temelju članka 483. stavka 1. ZKP/08., odlučeno je kao u točki I. izreke. U ponovljenom postupku prvostupanjski sud će otkloniti nedostatke na koje je ovdje upozoren te će, nakon što izvede sve raspoložive dokaze, pravilno i potpuno utvrditi odlučno činjenično stanje na kojem će zasnovati svoju novu presudu. Na temelju tako utvrđenog činjeničnog stanja, prvostupanjski će sud donijeti novu, zakonitu i pravilnu presudu koju će valjano obrazložiti (članak 459. ZKP/08.).

35.1. Budući da je u preostalom dijelu žalba državnog odvjetnika neosnovana, a ispitivanjem pobijane presude, prema članku 476. stavku 1. ZKP/08., nisu utvrđene povrede zakona na koje drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti, to je, na temelju članka 482. ZKP/08., odlučeno kao u točki II. izreke ove presude.

Zagreb, 5. srpnja 2022.

Predsjednik vijeća:
Damir Kos, v.r.